

„Republica Moldova a făcut pași importanți în reformarea domeniului justiției. Strategia de reformare a sectorului justiției este un lucru foarte bun, dar dificil de implementat”

Gabriella Battaini-Dragoni,
Secretar general adjunct
al Consiliului Europei

REFORMA PE SCURT

CSM va fi ajutat de două organizații neguvernamentale

Semnarea Acordului de colaborare între CSM, CRJM și Fundația SOROS-Moldova.
Foto: CRJM

Consiliul Superior al Magistraturii și două organizații neguvernamentale – Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM) și Fundația SOROS-Moldova, au semnat la 22 mai 2014 un Acord de colaborare, prin care ONG-urile își propun să sprijine CSM în procesul de reformare a sistemului judecătoresc. Principalul obiectiv al acestui Acord trilateral este consolidarea sistemului judecătoresc prin intermediul procesului de evaluare a performanțelor profesionale și selectare a judecătorilor și de promovare a supremației legii prin prisma procesului de autoadministrare judecătorească.

Curtea de Apel Bender va fi închisă

Clădirea Curții de Apel Bender. Foto: noi.md

O decizie în acest sens a fost luată la 3 iunie 2014 de Consiliul Superior al Magistraturii. Lichidarea acestei instanțe este parte din programul de optimizare a judecătorilor, acțiune prevăzută și în Strategia de Reformare în sectorul Justiției pentru anii 2011-2016. Oleg Efrim, ministrul Justiției, susține că această instanță examinează puține dosare, iar costurile de întreținere a clădirii nu sunt justificate. Toate atribuțiile acestei judecătorești urmează să fie preluate de Curtea de Apel Chișinău.

Mecanismul de sancționare disciplinară a judecătorilor va fi modificat

Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, proiectul căreia a fost votat de Parlament în prima lectură, va modifica mecanismul de sancționare disciplinară a magistraților. Astfel, încălcarea prevederilor Codului de etică al judecătorului nu va fi mai fi sancționată ca și abatere disciplinară, așa cum se întâmplă acum. Comisia de la Veneția propune instituirea ca posibile forme de sancțiuni disciplinare suspendarea temporară din funcție, retragerea dosarelor sau transferarea magistraților către alte atribuții judiciare.

În aprilie 2014, magistratul Ion Cotea de la Judecătoria din Cahul a fost sancționat de către Colegiul Disciplinar (CD) din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii (CSM) cu o mustrare, deoarece ar fi încălcat termenele de redactare a hotărârilor de judecată și de transmitere a acestora participanților la proces. Totodată, în hotărârea CD se menționează că judecătorul Cotea a avut o atitudine nedemnă în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu care s-a manifestat prin comportamentul față de justițiabili. Magistratul afirmă însă că mustrarea i-a fost aplicată pe nedrept, iar membrii Colegiului Disciplinar nu au ținut cont de explicațiile sale. „Nu am redactat la timp acele decizii din motive foarte întemeiate. Din cauza fluctuației de cadre, într-un an am avut trei grefieri, iar de redactarea acestor hotărâri nu este responsabil doar judecătorul, ci și asistentul judiciar și grefierul”, spune judecătorul din Cahul. În ce privește acuzațiile că ar fi avut o atitudine nedemnă față de participanții la proces, el afirmă că astfel de încălcări țin de Codul de etică al judecătorului și nu ar trebui sancționate disciplinar.

Teo Cârnaț, membru al CSM, susține că normele Codului de

Foto: arhitate.wordpress.com

În perioada ianuarie - mai 2014, Colegiul Disciplinar din cadrul CSM a emis 24 de hotărâri pe numele judecătorilor, inclusiv:

Aplicarea avertismentului	4
Aplicarea mustrării	2
Eliberare din funcție	1
Proceduri clasate	17

etică al judecătorului trebuie cultivate fiecărui magistrat în parte: „Judecătorii interpretează diferit normele acestui cod. Ei trebuie instruiți să le cunoască, deoarece deontologia profesională reprezintă fața judecătorului”.

Dacă în prezent încălcarea Codului de etică este echivalată cu o abatere disciplinară, din proiectul de lege cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, votat de Parlament în prima lectură la sfârșitul anului 2013, această prevedere a fost exclusă. Nadejda Hriptievșchi, expertă la Centrul de Resurse Juridice, afirmă că nu

oricare încălcare de etică trebuie sancționată disciplinar. „Pentru a fi sancționată disciplinar, o abatere trebuie să atingă un anumit nivel de gravitate. Astfel, unele abateri grave de la normele Codului de etică reprezintă în același timp și abateri disciplinare, iar altele nu”, explică N. Hriptievșchi. În același timp, ea crede că nu sunt necesare sancțiuni pentru încălcarea Codului de etică al judecătorului, mai degrabă este nevoie de un mecanism prin care magistrații ar fi ajutați să înțeleagă cum trebuie să procedeze în anumite situații delicate, care ridică probleme etice. „Acest mecanism ar trebui elaborat de Inspekția Judiciară sau de Consiliul Superior al Magistraturii”, specifică experta.

Comisia de la Veneția propune suspendarea temporară din funcție ca sancțiune disciplinară

La 11 iunie 2014, proiectul de lege cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor a fost examinat suplimentar de Comi-

sia juridică, numiri și imunități din cadrul Parlamentului, după ce Comisia de la Veneția a venit cu unele recomandări la acest proiect. Potrivit recomandărilor, procedura disciplinară ar trebui inițiată în cazul conduitei profesionale necorespunzătoare grave sau impardonabile și care aduce dezonoare justiției. „Aplicarea de sancțiuni disciplinare pentru o faptă care doar „ar putea afecta activitatea instanței” este excesivă. Totodată, existența unui număr rezonabil de sancțiuni posibile facilitează respectarea principiului proporționalității atunci când organismul competent trebuie să decidă asupra unei sancțiuni. Din acest punct de vedere, autorii proiectului de lege ar putea lua în considerare adăugarea „suspendării temporare din funcție” ca o altă posibilă sancțiune disciplinară. Alte sancțiuni posibile ar fi retragerea dosarelor sau transferarea unui judecător către alte atribuții judiciare”, se mai specifică în recomandările Comisiei de la Veneția.

În acest an, mai puține plângeri împotriva judecătorilor

În primele cinci luni ale anului 2014, numărul plângerilor împotriva judecătorilor a scăzut cu peste 100 petiții față de aceeași perioadă a anului trecut. În plângerile depuse, justițiabilii reclamă încălcarea termenului rezonabil de soluționare a cauzelor, dezacordul cu hotărârile instanțelor de judecată și neredactarea hotărârilor în termenul legal.

La 5 iunie curent, în sala de ședințe nr.1 a Curții de Apel Chișinău, la ora 12.00 erau programate trei ședințe de judecată, toate cauzele fiind în examinare de mai bine de un an. În unul din litiigiile civile

care urma să fie examinat este implicată Nina Voloșciuc din satul Micăuți, raionul Strășeni. Ea bate pragurile instanței de judecată cu acest caz mai mult de trei ani. După examinare la Judecătoria Strășeni, femeia a atacat decizia la Curtea de Apel Chișinău. „Procesele durează foarte mult, deoarece se întâmplă diferite situații. Azi, cu siguranță ședința va fi amânată din nou, deoarece nu a putut veni avocatul meu. Nu știu când va fi luată o decizie finală”, spune N. Voloșciuc.

Încălcarea termenului rezonabil de soluționare a cauzelor, la fel ca și neredactarea hotărârilor în termenul prevăzut de lege sau dezacordul cu hotărârile instanțelor de jude-

cată sunt câteva din motivele invocate de cei care au depus plângeri la CSM în perioada ianuarie-mai 2014. Potrivit lui Valeriu Catan, membru al Inspekției Judiciare, în această perioadă au fost examinate 1083 de petiții sau cu peste o sută de petiții mai puțin față de aceeași perioadă a anului trecut.

Unii judecători în privința cărora veneau cele mai multe petiții au plecat din sistem

Victor Zaharia, directorul executiv al Institutului de Reforme Penale (IRP), este de părere că numărul mai mic de petiții înregistrat la CSM poate fi explicat inclusiv prin micșorarea numărului

de abateri comise de judecători. „Este adevărat că din sistemul de justiție au plecat și unii judecători în privința cărora parveneau cele mai multe petiții, inclusiv de încălcare a termenului rezonabil de soluționare a cauzelor”, spune expertul. Directorul IRP afirmă că implementarea noilor mecanisme de evaluare a performanțelor, de promovare în carieră și de responsabilizare a judecătorilor contribuie la un comportament integru și profesionist din partea magistraților. „Chiar dacă rezultatele reformei în justiție nu devin vizibile imediat, schimbările care se produc deja au și anumit impact”, conchide Victor Zaharia.

În primele cinci luni ale anului 2014, Colegiul de evaluare a performanțelor a judecătorilor a evaluat

116 judecători